

TSE-färdplan 2

Brussels, 16.7.2010
COM (2010) 384 final

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 16.7.2010
KOM(2010)384 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH
RÅDET**

TSE-färdplan 2

Ett strategidokument om transmissibel spongiform encefalopati 2010–2015

SEK(2010)899

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

TSE-färdplan 2

Ett strategidokument om transmissibel spongiform encefalopati 2010–2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	4
2.	Åtgärder för perioden 2010–2015	5
2.1.	Fortsatt översyn av förteckningen över/åldersgränsen för specificerat riskmaterial ...	5
2.1.1.	Gällande lagstiftning	5
2.1.2.	Framtida strategialternativ	5
2.2.	Fortsatt översyn av utfodringsförbudet	5
2.2.1.	Gällande lagstiftning	6
2.2.2.	Pågående forskning	7
2.2.3.	Eventuellt gradvist upphävande av utfodringsförbudet	7
2.3.	Fortsatt översyn av BSE-övervakningen.....	8
2.3.1.	Gällande lagstiftning	8
2.3.2.	Framtida strategialternativ	9
2.4.	Ytterligare översyn av åtgärderna för utrotning av scrapie.....	9
2.4.1.	Gällande lagstiftning	9
2.4.2.	Tidigare och pågående forskning	9
2.4.3.	Framtida strategialternativ	10
2.5.	Utslaktning av kohorter av nötkreatur.....	10
2.5.1.	Gällande lagstiftning	10
2.5.2.	Framtida strategialternativ	11
2.6.	Snabbtester på levande och döda djur.....	11
2.6.1.	Gällande lagstiftning	11
2.6.2.	Pågående utveckling av laborietester.....	11

2.6.3.	Framtida strategialternativ	11
3.	Alternativa scenarier om den positiva utvecklingen inte fortsätter i samma takt i alla medlemsstater.....	12
4.	Slutsats	13

1. INLEDNING

I den första TSE¹-färdplanen² gavs det en översikt över möjliga framtida förändringar av EU:s åtgärder när det gäller TSE på kort, medellång och lång sikt, samtidigt som livsmedelssäkerhet och konsumentskydd fortfarande hade högsta prioritet. Större delen av åtgärderna på kort och medellång sikt i den första färdplanen har genomförts, och den positiva utveckling som konstaterades redan 2005 i fråga om BSE-epidemin (bovin spongiform encefalopati) har fortsatt sedan dess. Samtidigt tycks effekterna av BSE på människors hälsa vara mer begränsad än man ursprungligen fruktade.

Detta meddelande kompletteras av ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar, där bilagor som det hänvisas till i meddelandet kan hittas och som bl.a. omfattar en översikt över resultaten från den första TSE-färdplanen för perioden 2005–2009.

Målet för de kommande åren är att fortsätta översynen av åtgärderna, samtidigt som en hög livsmedelssäkerhetsnivå säkerställs. Bestämmelserna om TSE ändras och kommer även fortsättningsvis att ändras enligt ett stegvis tillvägagångssätt som bygger på en solid vetenskaplig grund. Här bör de vetenskapliga råden från Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) fortsätta att spela en viktig roll vid övervägandet av framtida strategialternativ. Det är även ytterst viktigt att fortsätta forskningen inom de områden där det saknas information eller finns luckor som gör det omöjligt att fatta bestämda beslut.

Syftet med detta meddelande är att ge en översikt över möjliga framtida ändringar som gör det möjligt att se över åtgärderna i syfte att anpassa dem till en situation där EU till slut är på upploppet när det gäller att utrota BSE i sin nötkreaturspopulation. Man bör dock förbli vaksam och fortsätta att övervaka situationen för det fall att BSE skulle dyka upp igen eller ett nytt TSE-smittämne dyker upp hos nötkreatur.

Denna översyn bör främst bygga på vetenskapliga belägg och tekniska frågor i samband med kontroll och tillämpning av de nya åtgärderna.

¹ TSE = transmissibel spongiform encefalopati (se definitionen i bilaga I till arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar).

² KOM(2005) 322 slutlig, 15.7.2005.

2. ÅTGÄRDER FÖR PERIODEN 2010–2015

2.1. Fortsatt översyn av förteckningen över/åldersgränsen för specificerat riskmaterial

Strategiskt mål:

Att trygga och upprätthålla den nuvarande konsumentskyddsnivån genom att fortsätta att säkerställa säkert avlägsnande av specificerat riskmaterial, men ändra förteckningen/åldern på grundval av de senaste vetenskapliga rönen.

2.1.1. Gällande lagstiftning

Specificerat riskmaterial (SRM) är de organ som anses hysa BSE-infektionen hos djur som smittats av BSE. I EU är det sedan 2000 obligatoriskt av avlägsna SRM från livsmedels- och foderkedjan. Avlägsnandet av SRM är den viktigaste åtgärden för att skydda folkhälsan. Förteckningen över SRM fastställs på grundval av vetenskapliga rön och en hög försiktighetsnivå. Restriktionerna för användningen av SRM omfattar ett förbud mot att använda vissa produkter för framställning av t.ex. talg, gelatin, kollagen och dikalciumfosfat för användning i livsmedel och foder.

2.1.2. Framtida strategialternativ

Alla ändringar av den aktuella förteckningen över SRM bör bygga på de senaste vetenskapliga rönen, samtidigt som den nuvarande höga nivån på konsumentskyddet i EU upprätthålls. I förteckningen över SRM som ska avlägsnas från livsmedels- och foderkedjan bör man dock även ta hänsyn till den epidemiologiska situationen enligt uppgifter från BSE-övervakningen. Efsa gör för tillfället en förnyad bedömning av SRM-förteckningens relevans för små idisslare, och det slutliga yttrandet bör ha lagts fram före slutet av 2010. Eftersom det dock är realistiskt att i riskhanteringsbeslut ha som mål att helt eliminera risken, bör de vetenskapliga råden sikta på ett kvantitativt eller semikvantitativt tillvägagångssätt, med hänsyn tagen till den gynnsamma epidemiologiska situationen när det gäller BSE i EU. EU:s SRM-förteckning bör anpassas till de internationella standarderna från Världsgesundhetsorganisationen för djurhälsa (OIE) – särskilt i fråga om tarmar från nötkreatur – om detta sker på grundval av tillförlitlig vetenskaplig rådgivning som bygger på kvantitativa riskbedömningar. För medlemsstater med försumbar risk enligt OIE:s kodex³ skulle den nuvarande skyldigheten att avlägsna SRM från livsmedels- och foderkedjan kunna ses över, om fler medlemsstater når denna riskstatus, för vilken ingen SRM-förteckning har upprättats.

2.2. Fortsatt översyn av utfodringsförbudet

Strategiskt mål:

Att se över vissa åtgärder i det gällande totala utfodringsförbudet när vissa villkor är uppfyllda.

³ http://www.oie.int/eng/normes/mcode/en_chapitre_1.11.6.htm.

2.2.1. Gällande lagstiftning

I juli 1994 blev det förbjudet att utfodra nötkreatur, får och getter med kött- och benmjöl av däggdjur. För att hantera risken för att det förekommer förbjudet material i idisslars foder till följd av korskontaminering utvidgades detta partiella förbud den 1 januari 2001 till ett totalförbud i hela EU mot användning av bearbetat animaliskt protein i foder för alla djur inom livsmedelsproduktionen, med några undantag, t.ex. användning av fiskmjöl för andra djur än idisslare. All förekomst av förbjudna beståndsdelar av animaliskt ursprung i foder innebär en överträdelse av utfodringsförbudet, eftersom lagstiftningen inte medger någon tolerans.

I nedanstående tabell åskådliggörs de gällande bestämmelserna för utfodringsförbudet:

	Produktionsdjur utom pälsdjur			Sällskapsdjur och pälsdjur
	Idisslare	Andra djur än idisslare (utom fisk)	Fisk	
Bearbetat animaliskt protein utom blodmjöl och fiskmjöl	IT	IT	IT	T
Blodmjöl från idisslare	IT	IT	IT	T
Blodprodukter från idisslare	IT	IT	IT	T
Gelatin från idisslare	IT	IT	IT	T
Annat hydrolyserat protein än sådant som härrör från andra djur än idisslare eller från skinn och hudar av idisslare	IT	IT	IT	T
Blodmjöl från andra djur än idisslare	IT	IT	T	T
Fiskmjöl	IT ⁴	T	T	T
Blodprodukter från andra djur än idisslare	IT	T	T	T
Di- och trikalцийfosfat av animaliskt ursprung	IT	T	T	T
Hydrolyserat protein från andra djur än idisslare eller från skinn och hudar av idisslare	T	T	T	T
Gelatin från andra djur än idisslare	T	T	T	T
Ägg, äggprodukter, mjölk, mjölkprodukter, råmjölk	T	T	T	T
Annat animaliskt protein än ovan nämnda	IT	T	T	T

⁴ Mjölkersättningar som innehåller fiskmjöl och som endast är avsedda för icke avvanda idisslare är tillåtna.

T = tillåtet.

IT = inte tillåtet.

2.2.2. *Pågående forskning*

Som ett led i sitt årliga arbetsprogram undersökte gemenskapens referenslaboratorium för animaliska proteiner i foder mikroskopimetodens förmåga när det gäller kvantitativ bestämning av animaliska beståndsdelar i foder (uppskattning av den totala mängden animaliskt protein i foder, vilket krävs för att toleransnivåer ska kunna införas för foder). Det preliminära resultatet från granskningen visade att den nuvarande metoden inte är tillförlitlig i fråga om kvantifiering.

Gemenskapens referenslaboratorium undersöker dessutom prestandan hos diverse nya diagnosmetoder som kan fastställa den art (idisslare, svin eller fjäderfä) som spår av kött- och benmjöl som hittas i foder kommer från. Den obligatoriska behandlingen av däggdjursproteiner vid 133 °C och 3 bar i 20 minuter resulterar i själva verket i mycket små fragment av animaliska proteiner som är svåra att påvisa med hjälp av de nuvarande analysmetoderna. Resultaten från denna undersökning bör kunna redovisas under andra halvåret 2010.

2.2.3. *Eventuellt gradvist upphävande av utfodringsförbudet*

Översynen av bestämmelserna i det nuvarande utfodringsförbudet bör utgå från en riskanalys, men samtidigt beakta befintliga kontrollverktyg för utvärdering (dvs. förekomsten av ett tillförlitligt test för att identifiera den art som spår av kött- och benmjöl kommer från).

- Toleransnivå för bearbetat animaliskt protein i foder för produktionsdjur

För att tillämpa ett riskbaserat tillvägagångssätt om förbudet bearbetat animaliskt protein påvisats, kan en viss toleransnivå fastställas.

I december 2009 bad kommissionen Efsa att göra en ny kvantitativ bedömning av risken i samband med små mängder bearbetat animaliskt protein i foder. Efsas yttrande förväntas komma före utgången av 2010. På grundval av Efsas slutsatser kan man föreslå att det införs en toleransnivå för mycket små mängder bearbetat animaliskt protein, utan att detta äventyrar de gällande utrotningsåtgärderna.

- Upphävande av utfodringsförbudet för andra djur än idisslare (svin, fjäderfä, fisk)

För närvarande används bearbetat animaliskt protein som inte får användas för utfodring huvudsakligen för framställning av gödsel, kompost eller drivmedel för cementfabriker. Bearbetat animaliskt protein kan dock användas som proteinkälla för produktionsdjur som inte är idisslare och som måste utfodras med högkvalitativt protein. Med tanke på att det är osannolikt att det finns en risk för överföring av BSE mellan djur som inte är idisslare, skulle ett upphävande av förbudet mot användning av bearbetat animaliskt protein från andra djur än idisslare i foder för andra djur än idisslare kunna övervägas, dock utan att det gällande förbudet mot återanvändning inom arten upphävs (dvs. att kött- och benmjöl från fjäderfä endast skulle få ges till svin, och kött- och benmjöl från svin endast till fjäderfä). Återinförandet av bearbetat animaliskt protein i foder för andra

djur än idisslare kan dessutom göra att EU kan minska sitt beroende av andra proteinkällor.

En sådan åtgärd skulle dock endast vara godtagbar om det finns validerade analysmetoder för bestämning av den art som det bearbetade animaliskt proteinet kommer från. Med tanke på de begränsningar som finns i alla kontrollmetoder kommer dessutom säkerställandet av att bearbetat protein från olika arter hanteras separat att vara en viktig del av en översyn av det nuvarande utfodringsförbudet. Fördelen med användningen av bearbetat animaliskt protein för utfodring måste jämföras med de investeringar som krävs för att uppfylla kraven på separat hantering.

2.3. Fortsatt översyn av BSE-övervakningen

Strategiskt mål:

Att fortsätta att anpassa BSE-övervakningssystemet för nötkreatur med bättre målinriktning av övervakningen, samtidigt som man behåller förmågan att övervaka den epidemiologiska situationens utveckling och bedöma effektiviteten hos de vidtagna skyddsåtgärderna.

2.3.1. Gällande lagstiftning

Målet med övervakningen är att övervaka och bedöma effektiviteten hos de bekämpningsåtgärder som vidtagits, t.ex. utfodringsförbudet och avlägsnandet av SRM, genom att följa BSE-prevalensens utveckling under åren.

Enligt TSE-lagstiftningen ska varje medlemsstat genomföra ett årligt övervakningsprogram för BSE som omfattar ett screeningförfarande med snabbtester som godkänts för detta ändamål. Programmet ska åtminstone täcka alla nötkreatur äldre än 30 månader som har slaktats på normalt sätt för att användas som livsmedel (friska slaktade djur) och alla nötkreatur äldre än 24 månader som har dött, avlivats eller sänts till nödslakt (riskdjur).

En medlemsstat som utifrån epidemiologiska kriterier kan visa att BSE-situationen i landet har förbättrats kan dock sända en ansökan till kommissionen för att få tillstånd av ändra sitt övervakningsprogram. Sedan 2009 har 17 medlemsstater⁵ fått tillstånd att se över sina övervakningsprogram och höja åldersgränsen för testning till 48 månader på grundval av den gynnsamma epidemiologiska situationen och efter positiva yttranden från Efsa.

Denna höjda åldersgräns har lett till att det antal tester som utförs årligen i EU minskade med ca 30 % under 2009 jämfört med 2008 (figur 1 i bilaga III till arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar) samtidigt som det fortfarande finns samma möjlighet till tillförlitlig information om förekomsten och utvecklingen av BSE i medlemsstaterna. Samma minskning kan konstateras för kostnaderna i samband med upptäckt av ett BSE-fall vid slakterier: de har fallit från 14,15 miljoner euro under 2008 till 10,1 miljoner euro under 2009 (se figur 3 i bilaga III till arbetsdokumentet).

⁵ Belgien, Danmark, Tyskland, Irland, Grekland, Spanien, Frankrike, Italien, Cypern, Luxemburg, Nederländerna, Österrike, Portugal, Slovenien, Finland, Sverige och Förenade kungariket.

2.3.2. *Framtida strategialternativ*

Beroende på resultaten av de pågående övervakningsprogrammen kan man överväga en ytterligare ändring av BSE-övervakningsprogrammen för de medlemsstater som uppfyller de epidemiologiska kriterierna. Möjliga alternativ är t.ex. följande:

- Att fortsätta att gradvis höja åldersgränserna för testning av alla friska slaktade djur och riskdjur.
- Att testa ett statistiskt urval nötkreatur över en viss ålder i vardera delpopulationen (friska slaktade djur och riskdjur).
- Att testa nötkreatur i vardera delpopulationen på grundval av deras födelsedatum och den faktiska tillämpningen av utfodringsförbudet.

Eventuella framtida alternativ bör möjliggöra kontinuerlig bevakning av om BSE-epidemin ökar eller om nya TSE-stammar uppstår. Eftersom atypiska BSE-fall har upptäckts i EU de senaste åren hos djur som är äldre än åtta år, bör en eventuell ändring av BSE-övervakningen inte försämra möjligheterna att upptäcka sådana fall. På grund av den inre marknaden och den fria rörligheten för nötkreatur mellan medlemsstaterna bör man dessutom inte förbise de praktiska aspekterna av kontroll, och ett eventuellt nytt system bör vara lätt att hantera. Slutligen bör översynen av BSE-övervakningen på medellång sikt inte hindra medlemsstaterna från att behålla sin OIE-status för BSE-risk.

2.4. **Ytterligare översyn av åtgärderna för utrotning av scrapie**

Strategiskt mål:

Att anpassa de nuvarande utrotningsåtgärderna i TSE-smittade besättningar av får och getter så att de stämmer överens med de senaste vetenskapliga rönen och att utveckla hållbara verktyg för bekämpning av TSE i besättningar av små idisslare i EU.

2.4.1. *Gällande lagstiftning*

De gällande bestämmelserna om utrotning av TSE i fårbesättningar bygger på en kombination av olika verktyg (total eller selektiv utslaktning av mottagliga djur i smittade besättningar, avelsprogram för resistens mot TSE i besättningar med högt avelsvärde, återbesättning med resistenta djur och förstärkt övervakning av smittade flockar). För getbesättningar är total utslaktning det enda alternativet om klassisk scrapie upptäcks.

Det finns dock särskilda åtgärder vid fall av atypisk scrapie för att ta hänsyn till deras begränsade smittspridning inom en besättning: djuren behöver inte utslaktas, men ska omfattas av intensifierad TSE-övervakning under två avelsår och får då inte flyttas från besättningen.

2.4.2. *Tidigare och pågående forskning*

Hos getter finns det, till skillnad från hos får, ingen tydligt fastställd genetisk resistens mot eller mottaglighet för TSE. De slutgiltiga resultaten från 2008 av en EU-finansierad pilotprojektsundersökning i Cypern som syftade till att identifiera effekten av vissa

gener på resistens mot/mottaglighet för scrapie hos getter tycks visa på att vissa gener kan ha ett samband med resistens mot/mottaglighet för klassisk scrapie hos getter i Cypern. Med tanke på betydelsen för EU:s utrotningsstrategi i getpopulationen, har EU avsatt medel för utarbetande och genomförande av ett protokoll för ytterligare undersökningar som ska komplettera de ursprungliga resultaten från den cypriotiska pilotundersökningen. Detta protokoll, som färdigställdes i september 2009, syftar till insamling av uppgifter för att inhämta ytterligare kunskaper om genetisk resistens mot scrapie hos getter. De första resultaten bör finnas tillgängliga 2011.

Dessutom pågår en gemensam vetenskaplig bedömning av Efsa och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC) om eventuella samband mellan TSE hos djur och hos människor. Resultaten från detta arbete skulle kunna vara av stort intresse när det gäller den zoonotiska potentialen för TSE hos små idisslare.

2.4.3. *Framtida strategialternativ*

Den stora komplexiteten när det gäller TSE hos små idisslare (som främst beror på att det finns olika prionstammar), den rådande osäkerheten i fråga om den zoonotiska potentialen och de många olika faktorer som påverkar överföringen och utvecklingen av scrapie inom och mellan besättningar gör det nödvändigt att fortsätta att fundera över vilka lagstiftningsåtgärder som bör vidtas i framtiden för att bekämpa TSE i besättningar av små idisslare i EU. Följande åtgärder skulle kunna vidtas:

- Att fastställa villkoren för intyg för besättningar av små idisslare när det gäller TSE på grundval av resultaten av snabbtester och OIE:s riktlinjer för att undvika att scrapie sprids oavsiktlig genom smittade djur som fortfarande är symtomfria.
- Att fortsätta att anpassa åtgärderna för atypisk scrapie om vetenskapliga belägg bekräftar att scapiestammen inte är smittsam.
- Att utnyttja den genetiska resistensen hos getter om ytterligare forskning visar på genetisk resistens hos vissa genotyper i getpopulationen.
- Att fortsätta att uppmuntra genetisk kontroll av scrapie hos får genom avelsprogram (och samtidigt undvika inavel eller genetisk drift) eftersom dessa program tycka vara effektiva sätt att bekämpa sjukdomen.

Under alla omständigheter kommer de framtida strategialternativen främst att bygga på framtida forskningsresultat och vetenskapliga råd om TSE hos små idisslare.

2.5. **Utslaktning av kohorter av nötkreatur**

Strategiskt mål:

Att se över strategin för utslaktning i BSE-smittade besättningar.

2.5.1. *Gällande lagstiftning*

Om ett fall av BSE bekräftas vid en anläggning, föreskriver de gällande bestämmelserna avlivning och fullständig destruktion av de nötkreatur som hör till samma ”kohort” som det BSE-smittade djuret (dvs. nötkreatur som är födda i samma besättning som det smittade djuret tolv månader före eller efter födseln av detta djur och som kan ha

konsumerat samma smittade foder som det smittade djuret). Genom ett undantag kan en medlemsstat tillåtas att skjuta upp avlivningen och den fullständiga destruktions av kohortdjur till slutet av deras produktiva liv. Hittills har endast Tyskland ansökt om detta undantag och fick tillåtelse att använda det 2007. När det BSE-smittade djuret är ett hondjur, ska dessutom all dess avkomma som har fötts under de två år som föregått sjukdomens kliniska utbrott och under två år efter det destrueras.

2.5.2. *Framtida strategialternativ*

Eftersom det antal smittade kohortdjur som upptäcks i EU nu är mycket litet (2 under 2008 och 0 under 2009) skulle ett alternativ som föreslagits kunna vara att upphöra med den systematiska utslaktningen av kohorter och att tillåta slakt av dessa djur för användning som livsmedel, förutsatt att djuren testas och befinns vara smittfria innan de kommer in i livsmedelskedjan.

2.6. **Snabbtester på levande och döda djur**

Strategiskt mål:

Att fortsätta att främja utvecklingen av de bästa möjliga snabbtesterna för att upptäcka TSE.

2.6.1. *Gällande lagstiftning*

Endast de snabbtester som förtecknas i TSE-lagstiftningen får användas vid övervakning av TSE i EU. Innan ett snabbtest kan tas upp i förteckningen måste dess analysprestanda utvärderas noga och Efsa måste ha rekommenderat det till kommissionen.

2.6.2. *Pågående utveckling av laborietester*

Kommissionen slutförde den första utvärderingen av diagnostiska snabbtester för BSE hos nötkreatur 1999. Efter det har man gjort ytterligare utvärderingar av diagnostiska snabbtester för TSE hos idisslare. Under 2007 beslutade kommissionen, som kände till att utvecklingen av andra tester hade fortsatt, att offentliggöra en ny uppmaning till intresseanmälan som skulle omfatta tester på levande och döda djur för påvisande av TSE hos stora (nötkreatur) och små (får och getter) idisslare. Uppmaningen gällde en femårsperiod och den syftar till att hitta nya tester och välja ut dem som är lämpliga att ingå i ett utvärderingsprogram på grundval av Efsas vetenskapliga protokoll. Uppmaningen gör det möjligt för tillverkare vars tester redan befinner sig i ett framskridet skede att ansöka om utvärdering av deras testers lämplighet för EU:s TSE-övervakningsprogram.

2.6.3. *Framtida strategialternativ*

Man kan överväga möjligheten att testa levande djur om validerade tester för levande djur blir tillgängliga. Detta alternativs användbarhet för bekämpningen av BSE hos nötkreatur är numera begränsad. Det skulle dock vara till stor hjälp vid utfärdandet av besättningsintyg för små idisslare.

3. ALTERNATIVA SCENARIER OM DEN POSITIVA UTVECKLINGEN INTE FORTSÄTTER I SAMMA TAKT I ALLA MEDLEMSSTATER

Nivån på konsumentskyddet bör vara densamma i hela EU. Den epidemiologiska situationen i olika medlemsstater gör dock ytterligare ändringar av bestämmelserna berättigade i vissa medlemsstater, men inte i andra. Den praktiska tillämpningen och praxis kommer därför att göra det nödvändigt att anta vissa ändringar som begränsas till vissa medlemsstater. Ändringen av BSE-övervakningssystemet var ett exempel där endast 17 medlemsstater tilläts ändra sitt BSE-övervakningsprogram.

Även om alla indikatorer för förekomsten av BSE hos nötkreatur tyder på att det är osannolikt att antalet BSE-fall kommer att öka i framtiden, bör man överväga alternativa scenarier om minskningen i antalet BSE-fall inte bekräftas i alla medlemsstater.

I så fall kan man införa strängare bestämmelser om avlägsnande av SRM i de medlemsstater där antalet BSE-fall sjunker långsammare. Som en slutlig åtgärd är ett temporärt embargo tänkbart, något som gör det möjligt att åtgärda situationen i den enskilda medlemsstaten utan att det går ut över övriga medlemsstater, där den negativa tendensen inte bekräftats.

4. SLUTSATS

Översynen av åtgärderna när det gäller TSE måste grundas på en lämplig bedömning av de eventuella riskerna för människors och djurs hälsa och måste med beaktande av befintliga vetenskapliga rön och innovation upprätthålla eller, om det finns vetenskapliga skäl för det, öka skyddsnivån för människors och djurs hälsa. Det är dock orealistiskt att i riskhanteringsbeslut om säkra livsmedel ha som mål att helt eliminera risken. Kostnader och fördelar med riskbegränsande åtgärder måste vägas noga mot varandra för att se till att åtgärden är proportionerlig. Det är riskhanterarens uppgift och ansvar att väga in alla aspekter av den vetenskapliga riskbedömningen och fastställa vilken risknivå som kan godtas.

Eftersom eventuella ändringar måste bygga på tillförlitlig vetenskaplig rådgivning är det ytterst viktigt att fortsätta forskningen inom de områden där det saknas information eller finns luckor som gör det omöjligt att fatta bestämda beslut.

Dessutom har erfarenheterna från de senaste två årtiondena visat att BSE missbrukats i protektionistiskt syfte, särskilt av tredjeländer. En stark och trovärdig internationell ram är därför avgörande för att se till att handel kan äga rum under trygga och rättvisa förutsättningar. EU måste inta en ledande roll i internationella standardiseringsorgan för att främja europeiska standarder och strategier och så långt det är möjligt anpassa sin lagstiftning till internationella standarder.

Vid fastställandet av vår framtida strategi är det även viktigt att inte förbise andra hot mot djur- och folkhälsan som uppstått på senare år, t.ex. salmonella och antimikrobiell resistens. Enligt de kunskaper vi har tyder allt mer på att åtgärderna måste prioriteras bättre, så att de inriktas mot sjukdomar som kan ha en större inverkan på folkhälsan än TSE, och att EU:s medel bör avsättas i enlighet med detta. De uppmuntrande tendenserna när det gäller BSE gör att det är på sin plats att tänka över möjligheterna att fokusera på dessa andra hot.